

GÜNDEM BAKIŞ

Kasım-2021-30.Sayı

✉ guvsam@istinye.edu.tr @isuguvssam 🌐 guvsam.istinye.edu.tr

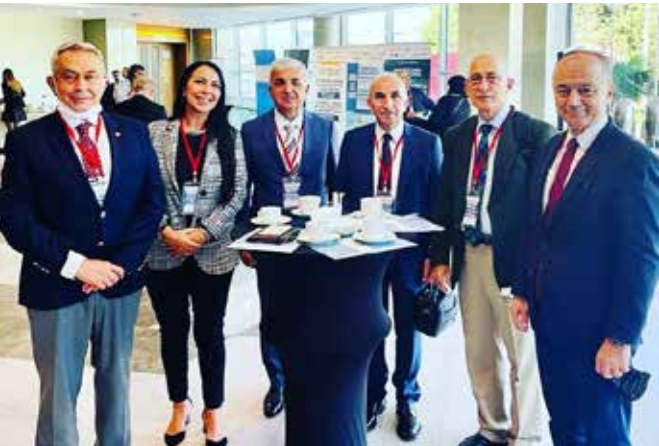
Atamızı Saygı, Özlem ve Minnetle Andık. Anma Programımızdan Kareler...

Güvsam Koordinatörümüz İsmail Hakkı Pekin ve Güvsam Müdür Yardımcımız Öğr. Gör. Şule Kılıçarslan Rektörümüzü Ziyaret Etiler.

Güvsam Müdürümüz Doç. Dr. Fahri Erenel ve Müdür Yardımcımız Öğr. Gör. Şule Kılıçarslan, TASAM'ın 7. İstanbul Güvenlik Konferansına katılarak çeşitli temaslarda bulundular

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI İSTANBUL'DA BİR ARAYA GELDİ

Türk Devletleri Teşkilatı 12 Kasım'da İstanbul'da toplandı. Toplantının teması ise "Dijital Çağda Yeşil Teknolojiler ve Akıllı Şehirler" oldu.

Zirve'de üçüncü ülkeler ve kurumlarla ilişkilerin ve gözlemci üyelik kriterlerinin belirlenmesi, Türk Yatırım Fonu'nun kuruluşunun tamamlanması ve teşkilatın orta ve uzun vadeli hedeflerini ve programını içeren "Türk Dünyası 2040 Vizyonunun" onaylanmasına ilişkin konular ele alındı. Gündem maddelerinin yanı sıra liderler, bölgesel ve küresel sorunları konuşarak, uluslararası arenada teşkilatın artan önemine dair vurgulamalar yaptılar. Liderler, artan ticaret ve yatırımları, ulaştırma, lojistik gibi konularda, yeşil ve yenilenebilir enerji ve çevre gibi karşılıklı ilgi alanlarına giren temel konularda iş birliğinin artmasının gerektiğinin altını çizdiler.

Zirve'de Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın teklifi üzerine, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'e, Azerbaycan Cumhuriyeti topraklarının kurtuluşunu ve toprak bütünlüğünün yeniden tesis etmesini sağlayan zaferden ve bu zafer neticesinde Türk birliğine bölgede kalıcı barış ve istikrarın sağlanmasından dolayı, Devlet Başkanları Konseyi tarafından "Türk Dünyası Ali Nişanı" takdim edildi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan

açıklamalarında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne de mesaj göndererek "Aile resmimizin daha da zenginleşmesi için önümüzdeki dönemde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni aramızda görmeyi canı gönülden arzu ediyoruz" sözlerine yer verdi. Türk Dünyası 2040 Vizyon Belgesi'nin uygulamaya alınacağına da belirten Erdoğan, "Bu belge ufkumuzun sadece üye ülkelerle sınırlı kalmadığını gösterecek, barış, huzur ve refahı tüm bölgemize yayma irademizin tezahürü olacaktır" dedi.

Zirve sonunda yapılan basın toplantısında "İstanbul Bildirisi'nin" kabul edildiği duyuruldu. Bu bildiri ile siyasi dayanışmayı, ekonomik iş birliğini, ticareti, kültürel temasları, beşerî ve toplumsal ilişkileri daha da geliştirmeye yönelik adımlar teyit

edilmiş oldu. Açıklamada son olarak ise Türk Konseyi olarak Afrika'ya 2,5 milyon doz aşı bağışlanacağı belirtildi. Açıklamanın sonunda ise "Kendi içinde ve çevresinde barış ve istikrara katkı yapan, küresel meselelerin çözümünde öncü rol oynayan, güvenlik ve refah içinde bir Türk Dünyası hedefliyoruz. Bunun için Türk Dünyası'nı teknoloji tasarımı ve üretimi başta olmak üzere, her alanda insanlığa hayırlı hizmetler sunacak bir konuma çıkartmakta kararlıyız" sözlerine yer verilerek Teşkilatın temel vizyonu da açıkça ortaya konmuş oldu.

Türk Devletleri Teşkilatı, Türk Keneşi adıyla 1992-2010 yılları arasında yapılan Türk Dili Konuşan Ülkeler Zirvesi sonrasında, Türk dilleri konuşan ülkeler arasındaki bağın güçlendirmesi amacıyla 3 Ekim 2009 tarihinde Nahçıvan Anlaşmasının imzalanmasıyla duyurulmuştu. Azerbaycan, Türkiye, Kazakistan ve Kırgızistan'ın olduğu teşkilata Özbekistan'da katılmak istediğini dile getirmiş ve 14 Eylül 2019'da teşkilata tam üye olarak katılmıştı. Aynı yıl Macaristan da gözlemci üye olmuş, ilerleyen süreçte ise tam üyelik başvurusu yapabileceklerini belirtmişlerdir. 12 Kasım 2021'de İstanbul'da gerçekleştirilen zirvede ise örgütün adı "Türk Devletleri Teşkilatı" olarak değiştirilmiş ve Türkmenistan gözlemci olarak teşkilata dahil olmuştur.

Muhsin Emre ÇALIŞKAN

G20 LİDERLER ZİRVESİ ROMA'DA TOPLANDI

Dünya ekonomisinin %85'ini oluşturan ülkelerin toplandığı G20 liderler zirvesi, 30-31 Ekim tarihinde yapıldı. Uluslararası finansal istikrarın artırılmasına ilişkin görüşmeler ve çalışmaların yapıldığı zirveye bu sene İtalya ev sahipliği yaptı. Romada bir araya gelen liderler, Covid-19 tedbirlerinden dolayı, iki yıllık aradan sonra ilk yüz yüze buluşmalarını gerçekleştirdiler. Zirvenin ilk günü "Küresel Ekonomi ve Küresel Sağlık" oturumu ile başladı.

Bilindiği gibi, her sene zirveye ev sahipliği yapan ülke, zirve için bir tema seçiyor. Mevcut İtalya Başbakanı'nın Mario Draghi, geçmişte Avrupa Merkez Bankası Başkanı olarak görev yapmış bir ekonomist olduğu da hesaba katıldığında, kadınların ekonomik olarak güçlendirmeyi ön

plana çıkarmayı istiyor. Genel başlıklara baktığımızda ise "İklim değişikliği ile mücadele, Covid-19 sonrası ekonomik toparlanma, dijital ekonominin vergilendirmesi, Afganistan ve mülteciler" konuları öne çıkıyor.

Geçtiğimiz ayda ortaya çıkan, işletmelerin 'vergi cennetlerinde' karlarını saklaması skandalından sonra zirvede bu konuya yönelik kararlar alındı. Bu durumun önüne geçmek için küresel asgari kurumlar vergisi onaylandı. Bahsedilen anlaşma ile birlikte; "Google, Amazon, Microsoft, Facebook vb. gibi şirketleri de dahil ederek küresel şirketlerin 2023'ten itibaren en az yüzde 15 vergi oranına tabi tutulmasını sağlayacak. Aynı zamanda daha yoksul ülkelere de daha fazla Covid-19 aşısı desteği yapılması kabul edildi.

Bu başlıkların yanında zirvede "sosyal ve ekonomik adalet" çağrısı yapıldı. Arjantin Devlet Başkanı Alberto Fernandez, "Zenginliğin bir yerde toplandığı ve yoksulluğun milyonları batırdığı bir dünyayı reddedenler olarak inancımızı güçlendirmeliyiz" dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ise zirvede, ABD Başkanı Joe Biden, Angela Merkel, Boris Johnson, Narendra Modi ve BM Genel Sekreteri Antonia Guterres ile görüşme gerçekleştirdi. İtalya Başbakanı Mario Draghi, AB Komisyon Başkanı Ursula von der Leyen, Hollanda Başbakanı Mark Rutte ve Endonezya Cumhurbaşkanı Joko Widodo ile de bir araya geldi. G20 zirvesi gelecek sene Endonezya ev sahipliğinde, Bali'de yapılması planlıyor.

Muhsin Emre ÇALIŞKAN

ERDOĞAN-BİDEN GÖRÜŞMESİ

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, G20 Liderler Zirvesi kapsamında ABD Başkanı Joe Biden ile görüşme gerçekleştirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, zirvenin yapıldığı Nuvola Kongre Merkezi'nde, ABD Başkanı Biden ile yaptığı görüşme, yaklaşık 1 saat 10 dakika sürdü. Görüşmede, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu da vardı. Açıklamada, Biden'in Türkiye ile yapıcı ilişkilerin devam ettirilmesi, iş birliği alanlarının genişletilmesi ve anlaşmazlıkların etkin biçimde yönetilmesi arzusunun vurgulandığı, Türkiye'nin Afganistan'daki NATO misyonuna yaklaşık 20 yıl katkıda bulunmasını takdirle karşıladığını söylediği belirtildi. Liderlerin yaptığı görüşmede; Suriye'deki siyasi süreç, Afganistan'da ihtiyaç sahiplerine insani yardımın ulaştırılması, Libya'daki seçimler, Doğu Akdeniz'deki durum ve Kafkasya'nın güneyindeki diplomatik çabaların da yer aldığı söylendi. ABD Başkanı Biden'in iki ülke arasında savunma iş birliğini ve Türkiye'nin NATO üyesi olarak önem teşkil ettiğini, öte yandan ABD'nin Türkiye'nin Rus S-400 füze savunma sistemine sahip olmasından endişe

duyduğunun altını çizdiği bildirildi. Biden'in görüşmede ayrıca güçlü demokratik kurumların, insan haklarına saygının, barış ve refah için hukukun üstünlüğünün önemine değindiği ifade edildi. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ABD Başkanı Biden ile görüşmesinde iki ülke ilişkilerini güçlendirmek ve geliştirmek için ortak mekanizma kurulması konusunda mutabık kalındığı bildirildi. İkili ticaret hacminin artırılması yönündeki ortak perspektif doğrultusunda atılacak adımlar görüşüldü.

NATO ittifakı ve stratejik ortaklık zeminine vurgu yapılan Erdoğan-Biden görüşmesinde iklim değişikliği konusunda karşılıklı atılan adımlardan duyulan memnuniyete vurgu yapıldı.

ABD'den açıklama:

Beyaz Saray'dan da iki liderin görüşmesine ilişkin açıklama yapıldı. Açıklamada, "Biden yapıcı ilişkileri korumanın önemine vurgu yaptı. İşbirliğini genişleterek anlaşmazlıkları etkin şekilde yönetme isteğini dile getirdi. F-16 talebi için ABD'nin bir süreçten geçmesi gerektiğini aktardı. Biden, savunma ortaklığı ve Türkiye'nin NATO müttefiki olarak önemini vurguladı ve ABD'nin

S-400'ler konusundaki endişelerini aktardı. Beyaz Saray tarafından ise Suriye'deki siyasi süreç, Afganistan'daki insani yardımlar, Doğu Akdeniz'deki durum görüşüldü" açıklamasında bulunuldu.

Yetkili, Türk hükümetinin ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın son haftalardaki açıklamalarının, Türkiye'nin F-16'ları satın almak istediğini açık bir şekilde belirttiğini, Biden'in bu arzuya dikkat gösterdiğini, ancak ABD'de içinden geçilmesi gereken bir süreç olduğunu ve bu süreci detaylıca ele almayı sürdürme konusundaki bağlılıklarını net bir şekilde ifade söylediğini belirtti. Amerikalı yetkili ayrıca Türkiye'nin F-35'ler için ödediği parayı geri isteyip istemediğine ilişkin bir soruya, ABD Savunma Bakanlığından bir ekibin hafta içinde F-35 konusunda Türk tarafıyla çalışmaya başlamak üzere Türkiye'ye geldiğini hatırlatarak, "F-35 konusundaki süreç devam ediyor" açıklamasını yaptı. **Cumhurbaşkanlığı: Pozitif bir görüşme oldu.**

Cumhurbaşkanlığı'ndan görüşmeye ilişkin yapılan açıklamada, "pozitif bir atmosferde gerçekleşen görüşmede, ikili ilişkiler ve bölgesel konuların ele alındığı" söylendi. Açıklama ise şu şekilde: "İki lider Türkiye-ABD ilişkilerini daha güçlendirmek ve geliştirmek için müşterek irade beyanında bulundu ve bu doğrultuda ortak bir mekanizma kurulması konusunda mutabık kaldı. İkili ticaret hacminin artırılması yönündeki ortak perspektif doğrultusunda karşılıklı olarak atılacak adımların müzakere edildiği görüşmede, NATO ittifakı ve stratejik ortaklık zeminine vurgu yapıldı."

Dilara ÇETİN

SUDAN'DA DARBE GİRİŞİMİ

Anadolu Ajansı muhabirinin görgü tanıklarından edindiği bilgiye göre, iktidardaki koalisyon liderlerinin gözaltına alınmasının ardından Hartum'daki bazı bölgelerde protestolar başladı. Gözaltına alınanlar arasında Başbakan Abdullah Hamduk ile Sudan'da iktidar koalisyonu Özgürlük ve Değişim Güçleri'nden yöneticilerin de bulunduğu belirtildi.

“Başbakan Bilinmeyen Bir Yere Nakledildi”

Sudan Enformasyon Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, Hamduk'un darbeyi reddettiği için tutuklanarak bilinmeyen bir yere nakledildiği açıklandı. Gözaltılar sonrası başkent Hartum'da protesto gösterilerinin başladığı ve bazı yollarda göstericilerin lastik yakarak yolları trafiğe kapadığı belirtildi. Sudan Enformasyon Bakanlığı ise Egemenlik Konseyi üyelerinden bazıları ve geçiş hükümetinin bazı bakanlarının ortak askeri güçler tarafından tutuklandığı bilgisini verdi.

“Gelişmeler Anayasal Bildiriye Aykırı”

Sudan Başbakanlık Ofisi, ordu birliklerinin Başbakan Abdullah Hamduk ve bazı siyasileri alıkoymasını, ordu ile Özgürlük ve Değişim Güçleri Birliği arasında imzalanan Anayasal Bildiriye aykırı olduğunu söyledi. Başbakanlık Ofisi tarafından yapılan yazılı açıklamada, “Başbakan Hamduk ve eşi, bugün şafak vakti Hartum'daki ikametlerinden askeri güçler tarafından bilinmeyen bir yere kaçırıldı” açıklaması yapıldı.

Siyasi Partilerden Sivil İtaatsizlik Çağrısı

Sudanlı siyasi partiler, darbe girişimi sonrası sivil itaatsizlik çağrısı yaparken Sudan Meslek Odalar Birliği ise halka sokağa inme çağrısı yaptı. Ülkedeki askeri hareketlilik sonrası internet ve telefon hatlarında kesintiler yaşandığı bildirildi. Sudan Devlet Başkanı Ömer el-Beşir iki yıl önce darbeyle devrilmiş ve geçici bir hükümet kurulmuştu. Ancak geçici hükümette askerler ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin arasının bir süredir açık olduğu biliniyor.

ABD ve AB'den Açıklama

Afrika Boynuzu Özel Temsil-

cisi Jeffrey Feltman ABD'nin Sudan'daki gelişmelerden “derin endişe” duyduğunu belirtti. Feltman, Twitter'den yaptığı açıklamada, darbe girişiminin Sudan'ın anayasal bildirgesine zarar vereceği ve ABD'nin ülkeye yaptığı yardımları riske atacağı uyarısını yaptı. AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell de Sudan'daki gelişmeleri “son derece büyük bir endişe ile” izlediklerini söyleyerek “AB tüm tarafları ve bölgedeki partnerleri, geçiş sürecini yeniden yoluna koymaya çağırılmaktadır” açıklamasını yaptı.

Dışişleri Bakanlığı'ndan Açıklama

Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan yazılı açıklamada, “Sudan'da 25 Ekim günü darbe teşebbüsünde bulunduğu yönündeki haberleri derin endişeyle karşılıyoruz. Sudan'da tüm taraflarca Anayasal Bildiri kapsamındaki taahhütlere bağlı kalınması ve geçiş sürecinin sekteye uğratılmaması yönündeki güçlü beklentimizi vurguluyoruz” denildi.

Dilara ÇETİN

Dünya'nın Çatırdama Seslerine Sessiz Kalmayan Ülkelerin İklim Değişikliği Politikaları: COP26 İKLİM ZİRVESİ

İskoçya'nın Glasgow Kenti'nde düzenlenen BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 26. Taraflar Konferansı'nda (COP26) BM Genel Sekreteri Antonio Guterres iklim değişikliği konusunda ilgili konuşmasında, Guterres, ülkelerin fosil yakıtlara olan bağımlılığı küresel ısınmayı sağlamanın ardından insanlığın yaşama alanını kısıtlamakta ve gezegenimizi uçurumun kenarına itildiğini vurgulayarak, kendi mezarımızı kazdığımızı ifade etmektedir. Yaşadığımız kürenin yaptığımız eylemleri artık kaldıramamakta ve bizi karanlığın içine çektiğinin ülkeler tarafından farkına varılması gerekmektedir.

BM Genel Sekreteri A. Guterres konuşmasında uluslararası topluluklara beş önemli ilke değerinde mesaj vermektedir:

- Birinci, "Biyolojik çeşitliliğe zulmettiğimiz, kendimizi karbonla öldürdüğümüz, doğaya tuvaletmiş gibi davrandığımız, yaktığımız, daha derine deldiğimiz, kazdığımız yeter. Kendi mezarımızı kazıyoruz" diye konuştu.
- İkinci, küresel sistemde sera gazı emisyon oranının 2030 yılına kadar %45 azaltılabilmesi

için çağrı yapmak gerektiğidir.

- Üçüncü, iklim dostu akıllı tarım ve altyapı sistemlerinin küremizi kurtardığını ve iklim fonlarının sistemlere harcanması gerektiğini belirtmektedir.
- Dördüncü, ilk başta gelişmiş ülkelere 100 milyar dolar iklim finansı verilmesi gerektiğidir. En az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere acilen fon sağlanması gerekmektedir.
- Beşincisi, "Bu ve gelecek nesiller adına size çağrı yapıyorum: Hırslı olmayı seçin. Dayanışmayı seçin. Geleceğimi-

zi korumayı ve insanlığı kurtarmayı seçin" diyerek son verdi.

COP26 İklim Zirvesi'nde ülkelerin 1,5 santigrat derecenin üzerindeki sıcaklık artışlarını önlemek için emisyonları nasıl azaltacağını belirleyen anlaşmanın yedi sayfalık ilk taslağında, iklim krizindeki finansman eksiğine dikkat çekilmekte ve zengin ülkelerin fakir ülkelere desteği artırmaya teşvik etmektedir. İlk taslakta, kömür kullanımı dahilinde fosil yakıt kullanımının azaltılması gerektiği ön plana çıkmaktadır. Kısa vadeli planların yeterli olmadığını gözlemlenirken, sıcaklık artışlarına vurgu yapıldı. Sıcaklık artışlarının 2,4 santigrada yükselebileceğini söylemektedir. Müzakereye taraf olan ülkelerin 2023 yılına kadar karbon emisyonunu kesebilecek uzun vadeli planlar yapması gerektiğini belirtilmektedir. COP26 İklim Zirvesi'nin yayımladığı son taslak metninde, ülkelerin iklim değişikliği açısından sera gazı salınımı oranlarını düşürecek planları gelecek yılki planlanan zirveye kadar açıklamaları gerekmektedir.

Şehnaz TEKBAŞ

BİDEN VE Şİ SANAL ZİRVEDE BULUŞTU

Geçtiğimiz ay Tayvan Savunma Bakanı Chiu Kuo Cheng; “Ancak 2025’e kadar ‘tam ölçekli’ bir işgal kapasitesine sahip olabilecekler” demiş ve Çin’in Tayvan’ı işgal edebileceğini söylemişti. İki ülke arasındaki gerginlik Çin’in, Tayvan hava sahasına 150’den fazla savaş uçağı sokması kamuoyunda bir “savaş uyarısı” olarak görülmüştü. Çin ve Tayvan arasındaki gerilim tırmanınca ABD de olaya el attı ve Çin ile bir görüşme gerçekleştirdi. Geçtiğimiz ay gerçekleşen bu görüşmede iki ülke arasındaki tansiyonun düşmesi hedeflenmiş, ayrıca görüşme sonrasında Biden, “Tayvan’ı koruyacağız, tarihin

en güçlü ordusuna sahip olduğumuzu herkes biliyor” şeklinde açıklama yapmıştı. İki lider bu ay sanal bir zirvede tekrar bir araya geldi. İki başkan arasında üç buçuk saatten uzun süren video konferansta önemli konular konuşuldu. Şi, Pekin’in Tayvan’ın bağımsızlığına gölge düşürecek bir hamle atmayacaklarını ve böyle bir şeyin olması halinde “kararlı adımlar” atacağını söyledi. Çin medyasında çıkan habere göre ise ABD’nin şu anda yaptığı şey “ateşle oynamak” olarak nitelendirildi. ABD ise Tayvan konusundaki görüşlerini koruyor. Çin ve Tayvan arasında gerçekleşecek herhangi bir

sürtüşmede Tayvan tarafını tutacağını açıkça belli etti.

İki liderin konuştuğu diğer bir konu ise insan haklarıydı. ABD bu konuyu gündeme taşıyarak Çin’i uyardı. Şi ise Biden’in bu yorumuna karşı “gerginlikten kaçınma” çağrısı yaptı. İki lider arasındaki görüşme oldukça gerilimli bir anda yapılmasına karşın en verimli ve önemli zirvelerden biriydi. Nitekim iklim konusunda, Hong Kong konusunda, Uygur Müslümanları konusunda Çin’in dünyadan eleştiri aldığı böylesi bir döneme göre oldukça sakin bir toplantı oldu.

Kadir YILDIRIM

BİDEN'İ ONAYLAYANLARIN SAYISI DÜŞÜYOR

ABD Başkanı olarak henüz birinci yılını doldurmayan Biden'a anketlerden şok üstüne şok geliyor. Temmuz ayında yapılan anketlerde kendisini onaylayanların sayısı %50'ye düşmüş ve bunun sebebi olarak pahalılık, covid-19 vakaları ve aşılamanın yavaşlaması olarak lanse edilmişti. Son yapılan anketlerde çıkan sonuçlar ise Biden'a olan desteğin giderek azaldığını gözler önüne seriyor. Kendisinin başkanlığını onaylayanların sayısı %43'lere

kadar geriledi. Kendisini kesinlikle onaylamayan kesim ise %41 gibi büyük bir yüzdeye sahip. Biden'ın bu denli düşmesinin sebebi olarak ise artan enflasyon, istihdamın istenilen düzeye getirilememesi ve Afganistan'dan çekilme süreci sırasında yaşanan olaylar gösteriliyor.

Biden, bu şekilde devam ederse Kasım 2022'de yapılacak olan ara seçimler büyük bir hezimet olabilir. Temsilciler meclisinde sandalye kaptırma ihtimali

oldukça yüksek gözüküyor. Biden'ın durumu kendi lehine çevirmek için ne yapacağı merak konusu. Biden'ın düşüşü ise kamuoyunda Trump sesleri duyulmasına neden oldu. 2024 Seçimlerinde tekrar aday olması konuşulan Trump ise bu konuda bir açıklama yapmadı. Ancak başkanlığı kaybettiği seçimden sonra giderken "Geri döneceğim" demişti. Biden'ın kötü gidişinin Trump'ın önünü tekrardan açması büyük bir olasılık.

Kadir YILDIRIM

IRAK BAŞBAKANI MUSTAFA KAZİMİ'YE SUIKAST GİRİŞİMİ!

Irak'ta yapılan genel seçimlerin ardından mecliste sandalye kaybeden İran destekli gruplarla yaşanan gerginlik sürerken Irak Başbakanı Mustafa Kazımî'nin Yeşil Bölge'deki konutuna silahlı insansız hava aracı ile saldırı düzenlendi. Saldırı Bağdat'ta İran destekli gruplarla hükümet güçleri arasında çıkan şiddet olaylarından 2 gün sonra gerçekleşmişti. Gerçekleşen SİHA saldırısından Başbakan Kazımî yara almadan kurtulurken 6 koruması yaralandı ve konutta hasarlar meydana geldi.

Olayın ardından başkent Bağdat'ta sokaklara askerler yerleştirildi. Reuters'ın haberine göre

başbakanın koruma ekibinden en az altı kişinin yaralandığı belirtilirken Kazımî itidal çağrısında bulundu. Mustafa Kazımî olay sonrası yaptığı açıklama; "Allah'a şükür iyiyim. "Korkakça roket ve drone saldırıları vatan inşa etmez. Suçu işleyenlerin kim olduklarını çok iyi biliyoruz ve yakında açıklayacağız" sözlerine yer verdi. Peki saldırı öncesinde ülkedeki gerilimin nedeni neydi? İran'a yakın Fetih Koalisyonu ve Şii Haşdi Şabi destekçileri, 10 Ekim'de yapılan seçim sonuçlarına itiraz ederek Yeşil Bölge önündeki oturma eylemi gerçekleştiriyordu. 5 Kasım günü eylemcilerle güvenlik güçleri arasında yaşanan arbe-

dede 1 gösterici güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu ölmüştü. Haşdi Şabi'nin bir parçası olan Hizbullah Tugayları, saldırıyla ilişkileri olmadığını duyurdu. Saldırıyı üstlenen olmadı.

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, Birleşmiş Milletler, ABD Başkanı Biden ve Birleşik Krallık Başbakanı Johnson yaptıkları açıklamalarla saldırıyı kınadı. ABD Başkanı Joe Biden, El Kazımî'yi "Iraklıların hak ettiği demokrasiyi güçlendirmek adına itidal ve diyalog için gösterdiği liderliği takdir ettiğini" dile getirdi (Irak'ta yaklaşık 2500 Amerikan askeri bulunuyor).

Helin TOĞAY

BULGARİSTAN SANDIĞA GİDİYOR

Türkiye'nin sınır komşusu Bulgaristan'da, geçtiğimiz Nisan ve temmuz aylarında gerçekleşen fakat adayların %50 üzerinde oy alamaması neticesinde hükümetin kurulamaması ile sonuçlanan genel seçimler ve cumhurbaşkanlığı seçimleri ileri bir tarihe ertelenmişti. Parlamento seçiminde Kiril Petkov'un Değişime Devam Partisi (PP) oyların yüzde 25,8'ini alıp seçimi az farkla önde götürürken, cumhurbaşkanlığı seçiminde ise adayların yüzde 50'nin üzerinde oy alamaması nedeniyle seçimlerin ikinci turunun 21 Kasım tarihinde gerçekleştirilmesine karar verildi. Seçim sonuçlarını incelediğimiz zaman; Kiril Petkov'un Değişime Devam Partisi'nin (PP) oyların yüzde 25,8'ini, eski Başbakan

Boyko Borisov'un Bulgaristan'ın Avrupalı Gelişimi için Yurttaşlar Partisi'nin (GERB) oyların yüzde 23,5'ini, Bulgaristan Sosyalist Partisi'nin ise (BSP) oyların yüzde 14,4'ünü aldığını görülmektedir.

Türk ve Müslümanların oluşturduğu Hak ve Özgürlük Hareketi Partisi (HÖH) ilk defa Türk bir cumhurbaşkanı aday ile seçime katılmış bu da Bulgaristan Türklerini seçim seferberliğine yöneltmişti. HÖH Partisi'nin Cumhurbaşkanı adayı Mustafa Karadayı'yı desteklemek için geldiklerini belirten vatandaşlar, Türk partisinin ilk defa kendi adayıyla seçime katılıyor olmasının önemli olduğunu vurgulamıştı. Birçok Türk'ün oy kullanmak amacı ile Türkiye'den Bulgaristan'a geçmesi ile

seçimlerin ilk turunda Bulgaristan'daki Türk ve Müslümanların adayları Karadayı ve İskra Mihaylova 11,57 oranında oy aldı. İlk turda Karadayı'yı aday gösteren HÖH, ikinci turda aday Gercikov'a destek vereceğini söyledi.

Karadayı, Gercikov'un ismini kullanmadan yaptığı açıklamada, "Bulgaristan vatandaşları nerede olursa olsun onları birleştirecek, anayasa ve hukukun üstünlüğünü esas alacak, devletin resmi yüzü olacak ve devleti dünyanın önünde temsil edecek bir adaya destek verecektir. Seçmemiz bilgedir, doğru seçimi yapacaktır" dedi. Seçimlerin ikinci turunda yurt dışında ve Türkiye'de yaşayan Bulgaristan vatandaşları da sandık başına gidecek.

Helin TOĞAY

MERKEL'İN YUNANİSTAN'A ZİYARETİ

Görevini devretmeye hazırlanan Almanya Başbakanı Angela Merkel, veda ziyareti için Yunanistan'ın başkenti Atina'daydı. Merkel, Yunanistan'a gerçekleştirdiği son resmi ziyarette Yunan mevkidaşı Kiriakos Miçotakis ile bir araya geldi. Merkel'e, halefine Türkiye'yle ilişkiler açısından vereceği tavsiyeler soruldu. Merkel, insan haklarının da içinde bulunduğu "görüş ayrılıklarına" rağmen, Ankara ile rasyonel bir ilişki kurulması gerektiğini belirtti. Merkel, "Hem NATO müttefikimiz hem de komşumuz olarak Türkiye'yle makul ilişkiler kurmanın bizim yararımıza ol-

duğunu açıkça ortaya koymamız gerektiğine inanıyorum. Düzenlemelere riayet edilmesi ve problemlerin çözülmesi Türkiye'yi de Avrupa'ya da hem küresel hem ekonomik açıdan daha güçlü kılar" dedi.

Başbakan Merkel, Kıbrıs'ın da içinde bulunduğu ihtilaf noktalarına ilişkin Avrupa'nın ortak bir tutum benimsemesinin önemine dikkat çekti. Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis ise Türkiye ile yapıcı ilişki istediklerini ancak kırmızı çizgilerin aşılamayacağını kaydetti. Miçotakis, "Yunanistan, İtalya ve Mısır gibi komşu ülkelerle münhasır ekonomik bölge

sınırlarını belirleyen anlaşmalar yaptı. Tansiyonun düşmesi halinde Türkiye ile de bu anlaşmayı yapmamamız için bir neden yok. Bu yaklaşım iki ülkenin çıkarına olur" dedi. Merkel, veda ziyaretinde Yunanistan Cumhurbaşkanı Katerina Sakelaropulu ile de bir araya geldi. Sakelaropulu, 10 yıl önce Yunanistan'ın ekonomisini kurtarmak için Almanya'nın öncülüğünde uygulanan sıkı kemer sıkma politikalarını hatırlattı. Ülkesinin o dönemde kendini yalnız hissettiğini belirtti. Merkel ise o dönemde Yunan halkından çok şey beklediğini kabul etti.

Emir TÜRK

NATO SAVUNMA BAKANLARI TOPLANTISI

Belçika'nın başkenti Brüksel'deki NATO Karargahı'nda gerçekleştirilen NATO Savunma Bakanları Toplantısı sona erdi. Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, NATO Karargahında oturumlara katılarak İngiltere Savunma Bakanı Ben Wallace, ABD Savunma Bakanı Lloyd James

Austin, Yunanistan Savunma Bakanı Nikolaos Panagiotopoulos, İspanya Savunma Bakanı Margarita Robles, Polonya Savunma Bakanı Mariusz Blaszczak, Bulgaristan Savunma Bakanı Georgi Panayotov, Letonya Savunma Bakanı Artis Pabriks ve Macaristan Savunma Bakanı Tibor Benko ile

ikili görüşmeler gerçekleştirdi.

Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, NATO Savunma Bakanları Toplantısı için gittiği Brüksel'deki programını tamamladı. Bakan Akar, 2 gün boyunca NATO Karargahı'nda oturumlara katılarak ikili görüşmelerde bulundu.

Emir TÜRK

KKTC'NİN KURULUŞ YOLCULUĞU VE 38. YIL DÖNÜMÜ KUTLAMASI

Hem ulusal hem de uluslararası bir sorun olarak da tanımlanabilen Kıbrıs meselesinin kökeni incelendiğinde, meseleye ilişkin çeşitli tarihsel olay ve olguların zemininde hak ve güç mücadelesi dinamikleriyle hareket eden bölgesel ve küresel güçlerin müdahale içeren politika ve stratejileri ile karşılaşılacaktır.

Osmanlı Devleti hâkimiyet sınırları dâhilinde bulunan Kıbrıs Adası Osmanlı Devleti'nin gücünü kaybettiği süreçte İngiltere'nin hâkimiyet alanına girmeye başlamıştır. İngilizlerin adayı ilhak etmeleri, ada üzerindeki İngiliz etkisini pekiştirse de adada Rumların demografik açıdan çoğunlukta olmalarından kaynaklı olarak Yunanistan'ın politikası Enosis düşüncesi etrafında şekillenmiştir. Bununla birlikte Yunanistan'ın BM'ye ulusların kendi kaderini kendilerinin tayin etmesi

anlamına gelen self determinasyon ilkesi ile başvuruda bulunmaları da Yunanistan'ın Kıbrıs Adası üzerinde belirleyici bir güç olmak istemesi şeklinde analiz edilebilir. Adada'ki Rum nüfusuna karşın, Türk grupların da varlığı ve Kıbrıs Türklerinin eski süreçten itibaren maruz kaldıkları mücadele gerektiren ortam, Türkiye'yi de Kıbrıs sorununa yönelik söz sahibi devletlerden birisi yapmıştır.

1960 yılında Türklerin ve Rumların ortak bir paydada bulunduğu anlaşmalar neticesinde kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti'nde 1963 senesi sonrasında Rumlar ve Türkler arasında çatışmalar boy göstermeye başlamıştır. 1967 yılında ise Yunanistan cuntasının Kıbrıs 'a müdahale etmesi, dünya kamuoyu önünde Türkiye'yi tepki vermeye mecbur bırakmıştır. 1974 senesinde Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios'un gerçekleşen bir dar-

be ile iktidar koltuğundan indirilmesi, dönemin başbakanı Bülent Ecevit'in Kıbrıs Barış Harekâtı kararını vermesine neden olmuştur ve Türkiye'nin Kıbrıs'a yardım eli uzatması gecikmemiştir. Harekattan bir sene sonrasında ise Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin kurulması ve ertesinde Kıbrıs'ın kuzeyine Türklerin, güneyine ise Rumların nüfus mübadelesi ise çekilmesi Kıbrıs meselesinin iki başlı görünümünün siyasal yansıması olarak yorumlanmıştır.

KKTC'nin resmen kuruluşu 15 Kasım 1983 tarihinde gerçekleşmiştir. Ancak KKTC'yi resmen tanıyan tek devlet Türkiye olarak belirtilmektedir ve KKTC'nin de facto statüsü göz önünde bulundurularak diğer aktörler tarafından politik yaklaşımlar inşa edilmektedir.

Her yıl olduğu gibi bu senenin 15 Kasım'ında da KKTC'nin kuruluşunun 38.yıl dönümü kutlamaları organize edilmiştir. Lefkoşa'da düzenlenen törene KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Türkiye Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanı Önder Sennaroğlu, Başbakan Faiz Sucuoğlu, Türkiye'nin Lefkoşa Büyükelçisi Ali Murat Başçeri, bakanlar, milletvekilleri katılım göstermiştir. Cumhurbaşkanı Tatar'ın Atatürk Anıtı Özel Defteri'nde kaleme aldığı yazı, Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlık savaşının KKTC'nin resmen kuruluşuna ilham kaynağı olması ve Kıbrıs Türklerine bir yol haritası sunması bakımından değerlidir;

“...Yoktan var ettiğiniz Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Türkleri için umut olmuştur. Cumhuriyet'in kurulmasıyla birlikte yapmış olduğunuz inkılapları Mehmet Remzi Okan'ın sahip olduğunuz Söz gazetesine göndermiş olduğunuz yeni harfleri basabilen matbaa sayesinde Kıbrıs Türk halkı yakından takip etmiş ve uygulamıştı... Bugün Kıbrıs Türk halkının eğitim düzeyi yüksek, sorgulayan ve özgürlüklerine sa-

hip çıkan bir toplum ise bu sizin ilke ve inkılaplarınız sayesinde dir. Sizlerin Anadolu'da verdiği bağımsızlık mücadelesi Kıbrıs Türk halkının varoluş mücadelesine olan inancı artırmıştır. Kıbrıs Türkü geçmişte nasıl bağımsızlığına, toprağına ve egemenliğine sahip çıkmışsa, bugün de o doğrultuda, o azimle, devletimize, toprağımıza ve egemenliğimize sahip çıkmaya devam edecektir”.

Tuğçe TAŞ

Yayın : Doç. Dr. Fahri ERENEL
 Danışmanı : Öğr. Gör. Şule KILIÇARSLAN
 Editörler : Arş. Gör. Ahmet GEDİK,
 Muhsin Emre ÇALIŞKAN, Kadir YILDIRIM,
 Grafik Tasarım : Öğr. Gör. Şerife Seda BOZPOLAT
 Muhabirler : Şehnaz TEKBAŞ, Dilara ÇETİN,
 Tuğçe TAŞ, Emir TÜRK, Helin TOĞAY
 E Posta : guvsam@istinye.edu.tr
 Instagram : isugvsam
 Twitter : @isugvsam
 Web : guvsam.istinye.edu.tr
 Adres : GÜVSAM, İstinye Üniversitesi Topkapı Kampüsü
 Maltepe Mah. Edirne Çırpıcı Yolu No: 9
 Zeytinburnu/İstanbul
 Tel : 0850 283 60 00